

Belangenbehartiging 50-plus

Checklist

“Hoe te handelen na een overlijden?”

In deze checklist staan de belangrijkste punten die moeten worden afgehandeld na het overlijden. U kunt in de eerste kolom aanvinken wat is gedaan. De tweede kolom geeft het onderwerp aan, de derde wat er moet gebeuren. In de vierde kolom leest u hoe dit in de regel uitvoert. Daarop zijn uiteraard uitzonderingen mogelijk. Het is belangrijk dat iemand dit doet. In de laatste kolom staat nog aanvullende informatie die van belang kan zijn.

*)	Onderwerp	Wat te doen	Door wie	Aanvullende informatie
	Overlijden	Arts bellen	Kan iedereen doen	Na overlijden moet de behandelende arts of de huisarts het overlijden vaststellen. De arts vult alle formulieren in die nodig zijn voor het doen van aangifte van overlijden bij de gemeente.
	Uitvaartverzorger	Bellen met een uitvaartverzorger	Nabestaanden	U bent vrij in de keuze van de uitvaartverzorger. Let wel op de mogelijke financiële consequenties. Overeenkomstig de wensen van de overledene, dan wel die van de nabestaanden kan de uitvaartverzorger een kostenraming geven. Het is niet verplicht om een uitvaartverzorger te nemen. Nabestaanden mogen het zelf regelen. Contact met een uitvaartverzorger kan verstandig zijn in verband met vragen, specifieke wensen en benodigde materialen.
	Aangifte van overlijden	Binnen drie dagen na overlijden aangifte doen bij de burgerlijke stand van de gemeente waar iemand is overleden.	Iedereen die op de hoogte is van het overlijden. Wordt vaak door de uitvaartondernemer gedaan.	De gemeente geeft akte van overlijden af. Deze is noodzakelijk voor de afhandeling van verdere zaken. Zorg voor een aantal kopieën. Ook ontvangt u een verlof tot begraven of cremeren. Deze moet worden afgegeven op de begraafplaats of crematorium (doet de uitvaartleider).
	Codicil, testament	Vraag na of er een testament is. Ga na of er speciale wensen zijn met betrekking tot de uitvaart en erfenis. Ga na of er een codicil is.	Nabestaanden	Testamenten zijn opgeslagen in het centrale testamentenregister. Daar kun je opvragen of er een testament is en bij wie dat is opgemaakt. De notaris kan u daarbij helpen. Ook nagaan of er wellicht een persoonlijk codicil of andere lijst van wensen is.
	Adressen	Zoek en maak actuele lijst met adressen	Nabestaanden	Bij de persoonlijke eigendommen van de overledene kan ook een actuele lijst met adressen zijn. Of wellicht bestaat er een verwijzing naar een adressenlijst in bijvoorbeeld de computer.

*) **Afvinken in kolom 1 als u deze taak klaar hebt.**

*)	Onderwerp	Wat te doen	Door wie	Aanvullende informatie
	Rouwbrieven	Zo spoedig mogelijk opstellen.	Nabestaanden, eventueel samen met de uitvaartverzorgers.	Het meedelen van een sterfgeval gebeurt meestal via rouwdrukwerk. Daarin kunnen persoonlijke teksten, foto's en dergelijke worden opgenomen. Uitvaartverzorgers en drukkerijen hebben voorbeelden. TNT-post heeft een verzendset voor rouwbrieven en een speciale rouwzegel. Deze post wordt apart en met extra zorg behandeld. Deze set is verkrijgbaar via de uitvaartverzorgers of op het postkantoor. Denk ook aan bedankkaartjes.
	Rouwadvertenties	Zo spoedig mogelijk opstellen.	Nabestaanden	Wees duidelijk in de advertentie. Ook is het tegenwoordig mogelijk op internet een advertentie te plaatsen of via internet een persoonlijke advertentie op te stellen.
	Begrafenis of crematie regelen	Contact opnemen met begraafplaats of crematorium.	Uitvaartverzorgers of nabestaanden.	Omdat de begrafenis c.q. crematie uiterlijk op de vijfde dag na overlijden moet plaatsvinden (de mogelijkheid bestaat om een of twee dagen uitstel te vragen) is het belangrijk dit zo spoedig mogelijk te doen.
	Afscheidsbijeenkomst in kerk, crematorium of	Als een kerkdienst wordt gehouden dan contact opnemen met ouderling	Nabestaanden of via de uitvaartverzorgers	Zoek uit wat de wensen en eventuele afspraken van de overledene waren met betrekking tot de eigen gekozen locatie, of predikant, uitvaart en bijbehorende afscheidsbijeenkomst. Aandachtspunt bij een kerkdienst is het opstellen van de liturgie.

*)	Onderwerp	Wat te doen	Door wie	Aanvullende informatie
	Volmacht/executeur	Afhandelen nalatenschap	Erfgenaam/executeur	De erfgenamen zijn samen verantwoordelijk voor de afwikkeling van de nalatenschap. Het is niet nodig om steeds met alle erfgenamen overal naar toe te gaan of alle handtekeningen te moeten hebben. Een van de erfgenamen kan dit met toestemming van de overigen doen. Ook een derde kan hiertoe worden gemachtigd. Via een testament kan een executeur worden aangewezen. Deze handelt dan de nalatenschap af
	Verklaring van erfrecht	Laten opstellen door notaris.	Nabestaanden	In een verklaring van erfrecht wordt vastgesteld wie de erfgenamen zijn. Is onder meer noodzakelijk voor het opheffen van de blokkade op bankrekeningen (rekening van de begrafenis wordt wel altijd betaald). Kosten voor het opstellen van een verklaring van erfrecht kunnen oplopen tot honderden euro's.
	(Overlijdens)uitkeringen en pensioenen	Overlijden doorgeven aan werkgever en/of uitkeringsinstanties en pensioenfondsen.	Nabestaanden	Werkgever en/of uitkeringsinstanties en pensioenfondsen telefonisch of schriftelijk op de hoogte brengen van het overlijden. Uitkeringsinstanties hebben daarvoor vaak een te volgen procedure die staat vermeld in de voorwaarden. Kopie van de akte van overlijden moet vaak worden bijgevoegd.
	Verzekeringen	Beëindigen: verzekeringsmaatschappij laten weten (schriftelijk) dat de verzekering beëindigd dient te worden. Kopie van de akte van overlijden bijsluiten. Uitkeren: schriftelijk vragen om uitkering van het bedrag. Bijsluiten: kopie van de akte van overlijden en verklaring van erfrecht.	Nabestaanden	Veel maatschappijen zijn bereid de verzekering per onmiddellijke ingang te beëindigen. Als de overledene een verzekeringsadviseur had is het verstandig hiermee contact op te nemen. Als de overledene een verzekering op eigen leven had afgesloten moet ook een getekende verklaring van alle erfgenamen worden toegevoegd, waarin zij een persoon machtigen het geld in ontvangst te nemen.

*)	Onderwerp	Wat te doen	Door wie	Aanvullende informatie
	Zorgtoeslag	Overlijden doorgeven aan de belastingdienst.	Nabestaanden	Bij het overlijden van de (toeslag)partner wordt het recht op zorgtoeslag opnieuw vastgesteld.
	Huurtoeslag	Overlijden doorgeven aan de belastingdienst.	Nabestaanden	Bij het overlijden van de (toeslag)partner moet de huurtoeslag opnieuw worden vastgesteld.
	Algemene nabestaandenwet (Anw)	Formulier invullen	Nabestaanden	Echtgenoten of geregistreerde partners ontvangen binnen enkele weken een formulier van de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Anderen: zelf formulier aanvragen. Voorwaarden: overledene moet partner zijn en verzekerd voor de Anw. Bovendien: partner moet jonger zijn dan 65 jaar, geboren voor 1950 of een kind onder de 18 jaar hebben of tenminste 45% arbeidsongeschikt zijn. Partner: echtgeno(o)t(e) of de samenwonende. Samenwonend: u vormt met een andere meerderjarig persoon een gezamenlijke huishouding. Dus ook bijvoorbeeld broer, grootouder. Geen ouder kind, geen eerste graad.
	Abonnementen	Opzeggen	Nabestaanden	Schriftelijk. Vooruit betaalde abonnementskosten kun je terugvorderen.
	Gemeentelijke belastingen	Overlijden doorgeven aan de gemeente.	Nabestaanden	Als na het overlijden een eenpersoonshuishouden ontstaat kan het zijn dat bepaalde tarieven verlaagd of kwijtgescholden kunnen worden.
	Lidmaatschappen	Opzeggen	Nabestaanden	

*)	Onderwerp	Wat te doen	Door wie	Aanvullende informatie
	Financiële zaken			
	Bank-Postbank	Overlijden melden	Nabestaanden, executeur of notaris	Alle rekeningen worden geblokkeerd. Kosten van de begrafenis/crematie worden meestal wel betaald. Een verklaring van erfrecht is nodig om weer over de saldi te mogen beschikken. Bank-of giropassen retour bank of vernietigen, ter voorkoming van misbruik. Tenaamstelling rekening eventueel laten wijzigen. Hoe banken daadwerkelijk handelen na overlijden kan per bank verschillen.
	Periodieke overschrijvingen	Aangeven welke moeten worden gestopt.	Nabestaanden	De bank kan een overzicht van alle periodieke overschrijvingen geven.
	Automatische incasso	Uitzoeken welke moeten worden gestopt.	Nabestaanden	Zelf uitzoeken welke automatische incasso's er zijn. Waarschijnlijk te vinden in de bankafschriften. Contact opnemen met de instelling aan wie de machtiging is afgegeven.
	Lening of doorlopend krediet	Termijnen tot aan overlijden betalen.		Nabestaanden hoeven deze meestal niet over te nemen. Er zijn leningen waarbij het overlijdensrisico is gedekt tot een bepaalde leeftijd. Als de rekeninghouder na die datum overlijdt vervalt de restschuld niet en komt de uitstaande schuld ten laste van de erfgenamen. "Rood staan" vervalt niet bij overlijden.
	Belasting	F-biljet invullen.	Erfgenamen	Bij overlijden eindigt de belastingplicht. De erfgenamen moeten de belastingzaken afhandelen door middel van een F-biljet.
	Successierecht	Aangifteformulier invullen	Erfgenamen	Binnen vier maanden na overlijden stuurt de belastingdienst een formulier. Binnen acht maanden na overlijden invullen en indienen. Uitstel is mogelijk.

*)	Onderwerp	Wat te doen	Door wie	Aanvullende informatie
	Woning			
	Hypotheek	Hypotheekverstrekker op de hoogte brengen.	Nabestaanden. Hypotheekverstrekker regelt de aflossing met de uitkering van de verzekering.	De erfgenamen erven de hoofdschuld met rente. De hoofdsom kan door de banken worden opgeëist. Als de hypotheek is afgesloten met een kapitaal-of overlijdensrisicoverzekering kan een deel van de schuld met de uitkering van de verzekering worden afgelost.
	Eigen woning	Taxeren woning	Via de notaris.	Eigen woning valt in de nalatenschap. Moet worden getaxeerd.
	Huurwoning met partner.	Verhuurder op de hoogte brengen van overlijden.	Nabestaanden	Huurovereenkomst vervalt niet automatisch door overlijden van de hoofdhuurder. Echtgenoot of geregistreerde partner wordt automatisch de nieuwe huurder. Nieuwe huurder kan de eerste zes maanden de huur wel (eerder) opzeggen, ook als het gaat om een contract dat voor een bepaalde tijd is afgesloten. Bij samenwonenden loopt het huurcontract af na zes maanden tenzij de achterblijvende partner officieel medehuurder was of wordt. Medehuurderschap moet worden aangevraagd bij de verhuurder.
	Diversen			
	Paspoort	Inleveren bij de gemeente.	Nabestaanden	Moeten nabestaanden zelf doen, de gemeente vraagt er niet om. Wil je het paspoort houden: ongeldig laten verklaren.
	Auto in bezit van nabestaande	Binnen vijf weken kentekenschap overschrijven op naam van de nieuwe eigenaar.	Nieuwe eigenaar	
	Auto in de verkoop	Auto verkopen binnen vijf weken of kentekenschap binnen vijf weken op naam van een van de nabestaanden.	Nabestaanden	
	Rijbewijs	Hoeft niet te worden ingeleverd.		

*)	Onderwerp	Wat te doen	Door wie	Aanvullende informatie
	Post doorsturen	Formulier ophalen bij postkantoor en per internet	Nabestaanden	De post van een overledene kan drie maanden lang gratis naar een ander adres worden toegezonden.
	Koninklijke onderscheidingen	Terugsturen of behouden.	Nabestaanden	Portvrij terugsturen aan de Kanselarij der Nederlandse Orden. De nabestaanden hebben de mogelijkheid de onderscheiding voor onbepaalde tijd in bruikleen te houden. Dan moet een borg worden betaald. De onderscheiding blijft eigendom van de Staat en mag niet worden verkocht of geschonken. Geeft men de onderscheiding terug dan krijgt men ook de borg terug.
	Overlijden alleenstaande			
	Energie-en watermaatschappij	Schriftelijk meedelen dat diensten worden beëindigd.	Nabestaanden	Duidelijk meedelen per welke datum de dienst moet worden beëindigd. Soms is een akte van overlijden noodzakelijk.
	Telefoon	Schriftelijk opzeggen	Nabestaanden	Opzegdatum is overlijdensdatum
	Internet provider	Schriftelijk opzeggen	Nabestaanden	Opzegtermijn is meestal een maand.
	Zorgtoeslag	Het overlijden doorgeven aan de belastingdienst.	Nabestaanden	Bij het overlijden van een alleenstaande vervalt het recht op toeslag.
	Thuiszorg	Schriftelijk opzeggen		
	Huurwoning zonder partner	Huur opzeggen	Erfgenamen	Eventuele huurtoeslag wordt onmiddellijk na overlijden stop gezet. Dat betekent dus dat de erfgenamen de volledige huur moeten betalen. Huurovereenkomst eindigt aan het eind van de tweede maand na overlijden. Eerder opzeggen kan.